

Извоз наоружања

Не постоји монопол

Помоћник министра одбране Илија Пилиповић одбацио је оптужбе да Министарство одбране месецима одбија да изда дозволе „Застава–оружју“ и „Слободи“ за извоз оружја у Либију, Камерун, Пакистан и Црну Гору

Илија Пилиповић је рекао агенцији *Бета* да не постоји монопол у извозу наоружања и војне опреме и оценио да су нетачне оптужбе да Министарство одбране фаворизује државну фирму „Југоимпорт – СДПР“. Министарство је у току прошле године издало 367 сагласности за извоз, од чега 42 тој фирми, истакао је Пилиповић. Он је подсетио да је од 2005. године Министарство економије и регионалног развоја надлежно за издавање извозних дозвола уз сагласност Министарства одбране и Министарства спољних послова и мишљење МУП-а Србије.

Помоћник министра одбране истакао је и да је Министарство прошле године увело у наоружање пушку М-21 и купило 1.680 комада додајући да то „свакако није само из разлога неопходног опремања Војске Србије“, већ је куповина те пушке и најбоља намера за давање референце „Застава – оружју“, подизање тржишне вредности производа и подстицај извоза. „Застава“, према његовим речима, у овом тренутку има дуговања према Војсци Србије.

Пилиповић је изјавио да је Министарство одбране „уочило проблем недовољног ангажовања“ чланова управних одбора „Заставе“ и других фабрика наменске индустрије, те да је због тога прошле недеље покренуло процедуру за измену чланова управних одбора.

Коментаришући оставку члана Управног одбора „Застава – оружје“, Вељка Кадјевића, Пилиповић је поставио питање: „Шта у Управном одбору *Застава – оружје* ради и чије интересе заступа Кадјевић?“ За њега је, иначе, рекао да је „експонент Милета Драгића“, власника компаније за производњу војне опреме.

Саопштење Министарства одбране

„Република Србија, посебно Министарство одбране које је у име Владе задужено да руководи радом одбрамбене индустрије, улаже велике напоре да се оживи и стабилизује производња у фабрикама одбрамбене индустрије“, истиче се у саопштењу које је Министарство одбране издало 10. марта поводом наведених оптужби.

„Од 2005. године контрола извоза наоружања и робе двоструке намене прешла је са војних на цивилне структуре, па је према *Закону о спољној трговини НВО и робе двоструке намене* Министарство економије и регионалног развоја сада надлежно за издавање извозних дозвола уз претходно прибављену сагласност Министарства одбране и Министарства спољних послова и мишљења МУП-а.

Министарство одбране издаје сагласност на основу члана 22. *Закона о спољној трговини НВО и робе двоструке намене*. Приликом одлучивања о давању сагласности између осталог разматра и утицај на безбедност Србије и да ли се наоружање и војна опрема, предвиђени за извоз, налазе на извозној листи наоружања и војне опреме.

Министарство одбране ради и по *Закону о производњи и промету* (домаћем промету). Тим законом није предвиђено да трговачке куће у домаћем промету постану власници наоружања и војне опреме.

Најважније је да фирма или предузеће послује одговорно, у складу са прописима и кодексима понашања, да поседује озбиљност, да је свесна осетљивости бављења овим послом, где и најмањи пропуст и покушај изигравања међународних правила могу коштати земљу њеног кредибилитета и угледа или чак увођења појединих санкција, било за земљу у целини или за појединце. На то нас обавезује члан 3. *Закона о спољнотрговинског пословању НВО и робе двоструке намене*, који је усаглашен са Правилима понашања Европске уније о поступању код извоза наоружања.

Уколико овлашћени извозник поседује „end user certifikat“ од земље увозника која није на листи земаља под санкцијама за увоз оружја, то још увек не значи да ће и извозна дозвола бити аутоматски издата.

Разматра се унутрашња ситуација у земљи крајњем кориснику, поштовање људских права, стабилност у региону, однос те земље према тероризму и могућност преусмеравања робе у „осетљиве“ регионе.

Осам критеријума кодекса понашања при извозу НВО део су европске и наше регулативе и њихово поштовање је обавезно при разматрању појединих случајева. Захтеви се разматрају на принципу појединачних случајева (case by case) и нема преседана.

Предмет извозне контроле, међутим, није само крајњи корисник, већ је то сваки учесник у спољнотрговинском послу – од произвођача, преко извозника или посредника до шпедитера. Постојање доказа о непоштовању законске регулативе Републике Србије и оправдане сумње о умешаности појединаца у кршењу ембарга УН на увоз оружја, доводе до одбијања предметног захтева односно повлачења већ издате дозволе“, каже се у саопштењу Министарства одбране. ■

Сарадња са Црном Гором

Начелник Управе за међународну војну сарадњу Милорад Перић и шеф Одсека за међународну одбрамбену сарадњу Министарства одбране Црне Горе пуковник Зоран Бошковић потписали су Уговор о школовању и План билатералне војне сарадње за 2009. годину.

Сарадња у области одбране између Републике Србије и Црне Горе је у узлазној линији. Приоритети су војноекономска, војнонаучна, војнообразовна и сарадња у области војног здравства.

На Војној академији већ неколико година успешно се школују припадници Војске Црне Горе – на свим нивоима.